

1.1 ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΡΙΓΩΝΩΝ

ΘΕΩΡΙΑ

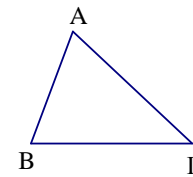
1.

Κύρια στοιχεία τριγώνου : Είναι οι πλευρές του και οι γωνίες του

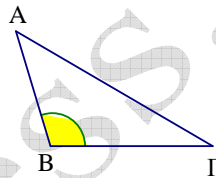
2.

Είδη τριγώνων από την άποψη των γωνιών :

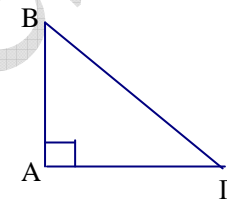
- Οξυγώνιο τρίγωνο , όλες οι γωνίες οξείες

- Αμβλυγώνιο τρίγωνο, μία γωνία αμβλεία

- Ορθογώνιο τρίγωνο, μία γωνία είναι ορθή .

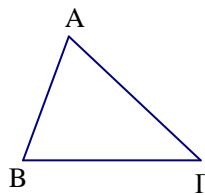

Οι πλευρές της ορθής γωνίας λέγονται κάθετες πλευρές και η τρίτη υποτείνουσα

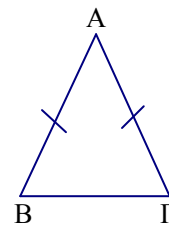
3.

Είδη τριγώνων από την άποψη των πλευρών :

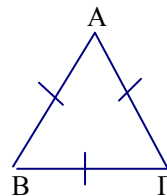
- Σκαληνό, πλευρές άνισες

- Ισοσκελές , δύο πλευρές ίσες (η τρίτη λέγεται βάση)

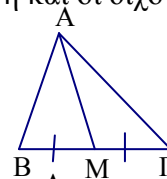
- Ισόπλευρο τρίγωνο, όλες οι πλευρές ίσες

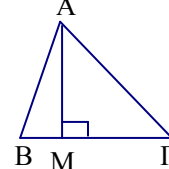
4.

Δευτερεύοντα στοιχεία τριγώνου : Είναι οι διάμεσοι , τα ύψη και οι διχοτόμοι

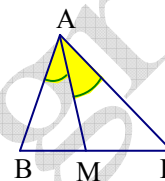
- Διάμεσος τριγώνου ονομάζεται το ευθύγραμμο τμήμα που ενώνει μία κορυφή του τριγώνου με το μέσο της απέναντι πλευράς .

- Ύψος τριγώνου ονομάζεται το ευθύγραμμο τμήμα που φέρουμε από μία κορυφή του τριγώνου κάθετα στην ευθεία της απέναντι πλευράς

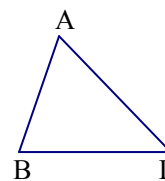
- Διχοτόμος ενός τριγώνου ονομάζεται το ευθύγραμμο τμήμα που φέρουμε από μία κορυφή του τριγώνου, χωρίζει τη γωνία σε δύο ίσες γωνίες και καταλήγει στην απέναντι πλευρά .

5.

Ονομασία γωνίας σε σχέση με πλευρές του τριγώνου :

- Η γωνία που περιέχεται μεταξύ δύο πλευρών λέγεται περιεχόμενη γωνία των πλευρών αυτών
(Η \hat{A} είναι περιεχόμενη των πλευρών AB, AΓ)
- Οι γωνίες που έχουν κορυφές τα άκρα μιας πλευράς λέγονται γωνίες προσκείμενες στην πλευρά αυτή
(Οι γωνίες \hat{B} , $\hat{\Gamma}$ είναι προσκείμενες στην πλευρά BΓ)

- Γωνία απέναντι από πλευρά. (Η \hat{A} είναι απέναντι από την πλευρά BΓ)

Συμβολισμός πλευρών : BΓ = α, ΓA = β, AB = γ

6.

Υπόμνηση

- Σε κάθε τρίγωνο ABΓ το άθροισμα των γωνιών του είναι 180°
δηλαδή $\hat{A} + \hat{B} + \hat{\Gamma} = 180^\circ$
- Στο ορθογώνιο τρίγωνο οι οξείες γωνίες του έχουν άθροισμα 90°
- Στο ισοσκελές τρίγωνο οι γωνίες που πρόσκεινται στη βάση είναι ίσες
- Στο ισόπλευρο τρίγωνο όλες οι γωνίες του είναι ίσες με 60° η κάθε μία
- Σε κάθε τρίγωνο κάθε πλευρά είναι μικρότερη από το άθροισμα των δύο άλλων (τριγωνική ανισότητα)

7.

Ίσα τρίγωνα : Δύο τρίγωνα λέμε ότι είναι ίσα όταν έχουν τις πλευρές τους ίσες μία προς μία και τις αντίστοιχες γωνίες τους ίσες .
 Ισχύει και το αντίστροφο . Δηλαδή
 Αν δύο τρίγωνα είναι ίσα τότε θα έχουν τις πλευρές τους και τις αντίστοιχες γωνίες τους μία προς μία ίσες

8.

Κριτήρια ισότητας τυχαίων τριγώνων :

- Δύο πλευρές και η περιεχόμενη γωνία (Π– Γ– Π)
- Μία πλευρά και οι προσκείμενες γωνίες (Γ – Π – Γ)
- Τις τρεις πλευρές ίσες (Π – Π– Π)

9.

Κριτήρια ισότητας ορθογωνίων τριγώνων :

- Δύο αντίστοιχες πλευρές τους ίσες
- Μία αντίστοιχη πλευρά και μία αντίστοιχη οξεία γωνία

ΣΧΟΛΙΑ

1.

Πρόταση : Σε ίσα τρίγωνα απέναντι από ίσες πλευρές είναι ίσες γωνίες και απέναντι από ίσες γωνίες είναι ίσες πλευρές

2.

Ιδιότητες στο ισοσκελές τρίγωνο :

- Οι γωνίες που πρόσκεινται στην βάση είναι ίσες
- Το ύψος που αντιστοιχεί στην βάση είναι διάμεσος και διχοτόμος

3.

Υπενθύμιση : Οι κατακορυφήν γωνίες είναι ίσες

4.

Υπενθύμιση : Σε παράλληλες ευθείες που τέμνονται από τρίτη

- οι εντός εναλλάξ γωνίες είναι ίσες
- οι εντός εκτός και επί τα αυτά μέρη γωνίες είναι ίσες
- οι εντός και επί τα αυτά μέρη γωνίες είναι παραπληρωματικές

5.

Ιδιότητα μεσοκαθέτου : Κάθε σημείο της μεσοκαθέτου ενός ευθυγράμμου τμήματος ισαπέχει από τα άκρα του ευθυγράμμου τμήματος και αντίστροφα :
Αν ισαπέχει από τα άκρα τμήματος ανήκει στη μεσοκάθετο του τμήματος

6.

Ιδιότητα διχοτόμου : Κάθε σημείο της διχοτόμου μιας γωνίας ισαπέχει από τις πλευρές της γωνίας και αντίστροφα :
Αν σημείο ισαπέχει από τις πλευρές της γωνίας βρίσκεται στην διχοτόμο της γωνίας

7.

Μέθοδος : Αν θέλω να αποδείξω ότι ένα τρίγωνο είναι ισοσκελές αποδεικνύω ότι έχει δύο πλευρές ίσες ή δύο γωνίες ίσες

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1.

Στις πλευρές OX και OY γωνίας XOY παίρνουμε σημεία A, B και Γ, Δ αντίστοιχα έτσι ώστε $OA = O\Gamma$ και $OB = O\Delta$. Αν M είναι τυχαίο σημείο της διχοτόμου OP της γωνίας XOY , δείξτε ότι

α) $\triangle OBM = \triangle OMD$

β) $AB = \Gamma\Delta$

γ) $\triangle MAB = \triangle M\Gamma\Delta$

Προτεινόμενη λύση

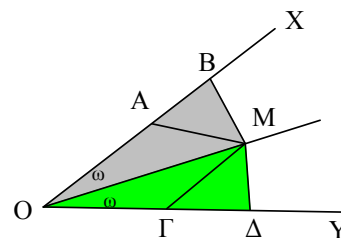
α)
($\Pi - \Gamma - \Pi$)

β)
 $OB = O\Delta$ και $OA = O\Gamma$ αφαιρούμε κατά μέλη

γ)
Τα τρίγωνα έχουν $AB = \Gamma\Delta$ από το (β)

$MB = MD, \hat{B} = \hat{\Delta}$ αντίστοιχα στοιχεία ίσων τριγώνων από το (α)

Με το κριτήριο ($\Pi - \Gamma - \Pi$) συμπεραίνουμε $\triangle MAB = \triangle M\Gamma\Delta$

2.

Έστω ισοσκελές τρίγωνο $AB\Gamma$ ($AB = A\Gamma$). Στις προεκτάσεις της βάσης του $B\Gamma$ παίρνουμε σημεία Δ και E έτσι ώστε $B\Delta = \Gamma E$.

α) Δείξτε ότι τα τρίγωνα $\triangle A\Delta B$ και $\triangle A\Gamma E$ είναι ίσα

β) Δείξτε ότι το τρίγωνο $\triangle A\Delta E$ είναι ισοσκελές

γ) Αν K, Λ, P είναι τα μέσα των $A\Delta$, AE και ΔE δείξτε ότι το τρίγωνο $\triangle K\Lambda P$ είναι ισοσκελές

Προτεινόμενη λύση

$$AB = A\Gamma \text{ \u00e1ρα } \widehat{A\hat{B}\Gamma} = \widehat{A\hat{\Gamma}B} \quad (1)$$

α)

Συγκρίνουμε τα τρίγωνα $\triangle A\Delta B$, $\triangle A\Gamma E$
Έχουν $AB = A\Gamma$, $B\Delta = \Gamma E$

$$\widehat{A\hat{B}\Delta} = \widehat{A\hat{\Gamma}E} \text{ παραπληρωματικές ίσων από την (1)}$$

Με το κριτήριο (Π-Γ-Π) συμπεραίνουμε $\triangle A\Delta B = \triangle A\Gamma E$

β)

Από το (α) είναι $A\Delta = AE$, οπότε το $\triangle A\Delta E$ είναι ισοσκελές

γ)

Συγκρίνουμε τα τρίγωνα $\triangle K\hat{P}\Delta$, $\triangle \Lambda\hat{P}E$

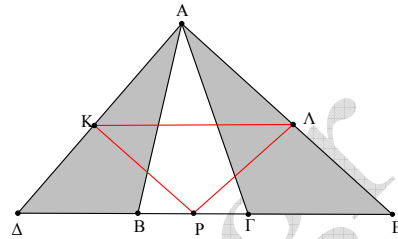
Έχουν $K\Delta = \Lambda E$ ως μισά των ίσων $A\Delta$ και AE

$$\Delta P = PE \text{ ως αθροίσματα ίσων (} BP = P\Gamma \text{ και } \Delta B = \Gamma E)$$

$$\text{και } \widehat{\Delta} = \widehat{E} \text{ από το ισοσκελές } \triangle A\Delta E$$

Με το κριτήριο (Π-Γ-Π) συμπεραίνουμε $\triangle K\hat{P}\Delta = \triangle \Lambda\hat{P}E$

Οπότε $KP = P\Lambda$, \u00e1ρα $\triangle K\Lambda P$ ισοσκελές

3.

Στις προεκτάσεις των ίσων πλευρών AB , AG ισοσκελούς τριγώνου $AB\Gamma$ παίρνουμε σημεία Δ , E αντίστοιχα έτσι ώστε $B\Delta = \Gamma E$. Δείξτε ότι

- α) $\Delta \hat{B} \Gamma = E \hat{\Gamma} B$ ($\hat{\omega} = \hat{\phi}$)
 β) Τα τρίγωνα $\Delta \hat{B} \Gamma$ και $B \hat{\Gamma} E$ είναι ίσα
 γ) $\Delta \Gamma = BE$
 δ) Αν M είναι το μέσο της $B\Gamma$ δείξτε ότι $M\Delta = ME$

Προτεινόμενη λύση

α)

Στο ισοσκελές $AB\Gamma$ είναι $\hat{B} = \hat{\Gamma}$,
 άρα $\hat{\omega} = \hat{\phi}$ (παραπληρώματα ίσων)

β)

Συγκρίνουμε τα τρίγωνα $\Delta \hat{B} \Gamma$, $B \hat{\Gamma} E$
 Έχουν $B\Gamma = B\Gamma$,
 $B\Delta = \Gamma E$ υπόθεση
 $\Delta \hat{B} \Gamma = E \hat{\Gamma} B$ από το (α)

Με το κριτήριο (Π-Γ-Π) συμπεραίνουμε $\Delta \hat{B} \Gamma = B \hat{\Gamma} E$

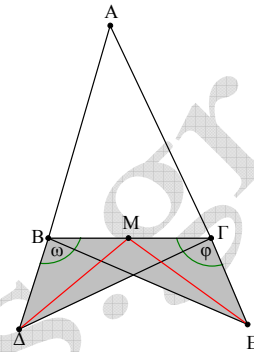
γ)

$\Delta \Gamma = BE$ από (β)

δ)

Συγκρίνουμε τα τρίγωνα $B \hat{\Delta} M$, $M \hat{\Gamma} E$
 Έχουν $B\Delta = \Gamma E$
 $MB = M\Gamma$
 $\Delta \hat{B} M = E \hat{\Gamma} M$ από τα (α)

Με το κριτήριο (Π-Γ-Π) συμπεραίνουμε $B \hat{\Delta} M = M \hat{\Gamma} E$, οπότε $M\Delta = ME$

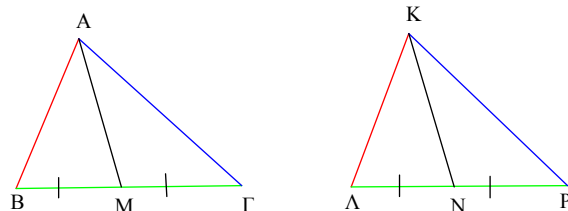
4.

Δείξτε ότι στις ίσες πλευρές δύο ίσων τριγώνων αντιστοιχούν ίσες διάμεσοι.

Προτεινόμενη λύση

Έστω ότι $\Delta AB\Gamma = \Delta K\Lambda P$ με
 $AB = K\Lambda$, $AG = KP$, $B\Gamma = \Lambda P$
 και αντίστοιχες γωνίες ίσες.
 Με το κριτήριο (Π-Γ-Π)

συμπεραίνουμε ότι $\Delta ABM = \Delta K\Lambda N$,
 οπότε $AM = KN$

5.

Δύο τρίγωνα $\triangle AB\Gamma$ και $\triangle K\Lambda P$ έχουν $A\Gamma = KP$, $\hat{A} = \hat{K}$ και διχοτόμο $A\Delta$ ίση με τη διχοτόμο KN . Δείξτε ότι

α) Τα τρίγωνα $\triangle A\Delta\Gamma$ και $\triangle KNP$ είναι ίσα

β) Τα τρίγωνα $\triangle AB\Gamma$ και $\triangle K\Lambda P$ είναι ίσα

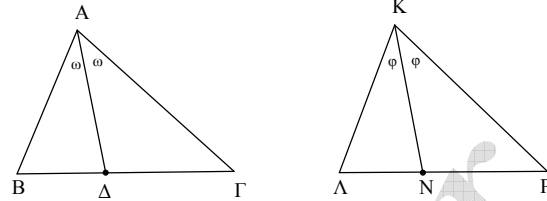
Προτεινόμενη λύση

α)

$\triangle A\Delta\Gamma = \triangle KNP$ μισά ίσων

Με το κριτήριο (Π-Γ-Π)

συμπεραίνουμε ότι $\triangle A\Delta\Gamma = \triangle KNP$

β)

Από το (α) συμπεραίνουμε ότι $\hat{\Gamma} = \hat{P}$

Με το κριτήριο (Γ-Π-Γ) συμπεραίνουμε ότι $\triangle AB\Gamma = \triangle K\Lambda P$

6.

Δύο τρίγωνα $\triangle AB\Gamma$ και $\triangle K\Lambda P$ έχουν $A\Gamma = KP$, $AB = K\Lambda$ και διάμεσο $B\Delta$ ίση με τη διάμεσο ΛN . Δείξτε ότι

α) Τα τρίγωνα $\triangle AB\Delta$ και $\triangle K\Lambda N$ είναι ίσα

β) Τα τρίγωνα $\triangle AB\Gamma$ και $\triangle K\Lambda P$ είναι ίσα

Προτεινόμενη λύση

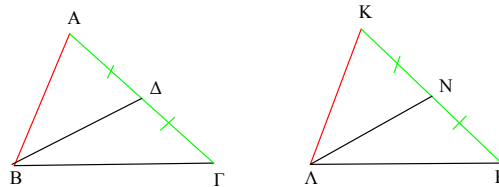
α)

Κριτήριο (Π-Π-Π)

β)

Από το (α) έχουμε $\hat{A} = \hat{K}$

Με (Π-Γ-Π) συμπεραίνουμε ότι $\triangle AB\Gamma = \triangle K\Lambda P$

7.

Έστω γωνία \widehat{XOY} , δύο σημεία A και B στην OX και δύο σημεία Γ και Δ στην OY έτσι ώστε $OA = OG$ και $OB = OD$. Οι BΓ και AΔ τέμνονται στο K.

Δείξτε ότι

α) $\triangle OBG = \triangle OAD$

β) $\triangle AKB = \triangle KGD$

γ) Η OK είναι διχοτόμος της γωνίας \widehat{XOY} .

Προτεινόμενη λύση

α)

Κριτήριο (Π-Γ-Π)

β)

Συγκρίνουμε τα τρίγωνα $\triangle AKB$, $\triangle KGD$

Έχουν $AB = GD$ διαφορές των ίσων

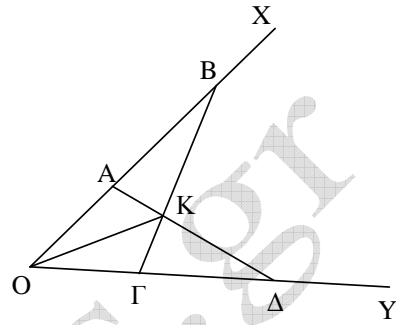
$$\widehat{B} = \widehat{D} \text{ από (α)}$$

$$\widehat{BAK} = \widehat{KGD} \text{ παραπληρώματα ίσων από (α)}$$

Με (Γ-Π-Γ) συμπεραίνουμε ότι $\triangle AKB = \triangle KGD$

γ)

Κριτήριο (Π-Π-Π) στα $\triangle OAK$, $\triangle OKG$ οπότε $\widehat{AOK} = \widehat{KOG}$ άρα OK διχοτόμος της \widehat{XOY}

8.

Σε τρίγωνο ABΓ προεκτείνουμε τις BA και ΓA κατά $AB' = BA$ και $AG' = AG$ αντίστοιχα. Η προέκταση της διαμέσου AM του τριγώνου ABΓ τέμνει το B'Γ' στο M'. Δείξτε ότι

α) Τα τρίγωνα $\triangle ABΓ$ και $\triangle AB'Γ'$ είναι ίσα

β) Τα τρίγωνα $\triangle ABM$ και $\triangle AB'M'$ είναι ίσα

γ) Το M' είναι το μέσο του B'Γ'

Προτεινόμενη λύση

α)

Κριτήριο (Π-Γ-Π)

β)

Έχουν $AB = AB'$,

$$\widehat{BAM} = \widehat{B'AM'} \text{ ως κατακορυφήν}$$

$$\widehat{B} = \widehat{B'} \text{ από το (α)}$$

Κριτήριο (Γ-Π-Γ)

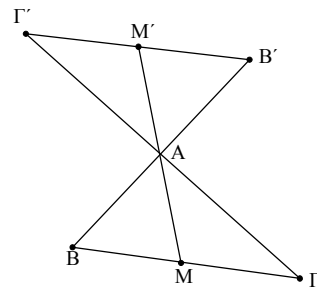
γ)

Από το (β) έχουμε ότι $BM = B'M'$

Ομοίως αποδεικνύεται ότι $MΓ = M'Γ'$

Και επειδή είναι $BM = MΓ$, θα είναι και $B'M' = M'Γ'$,

άρα το M' είναι μέσο του B'Γ'

9.

Έστω γωνία $\widehat{XO\psi}$ και δύο σημεία A και B στις OX και Oψ αντίστοιχα έτσι ώστε $OA = OB$. Αν M είναι τυχαίο σημείο της διχοτόμου της γωνίας $\widehat{XO\psi}$ και οι AM, BM τέμνουν τις Oψ και OX στα Γ και Δ αντίστοιχα, δείξτε ότι

α) $\triangle OAM = \triangle OBM$

β) $AG = BD$

Προτεινόμενη λύση

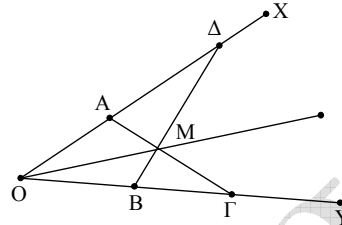
α)

Έχουν $OA = OB$

OM κοινή και

$\widehat{AOM} = \widehat{BOM}$

Κριτήριο (Π-Γ-Π)

β)

Συγκρίνουμε τα τρίγωνα $\triangle OBD$, $\triangle OAG$

Έχουν $OB = OA$,

$\widehat{XO\psi}$ κοινή

$\widehat{OAM} = \widehat{OBM}$ από το (α)

Με (Γ-Π-Γ) συμπεραίνουμε ότι $\triangle OBD = \triangle OAG$, συνεπώς $AG = BD$

10.

Δύο τρίγωνα $\triangle AB\Gamma$ και $\triangle A'B'\Gamma'$ έχουν $AG = A'\Gamma'$, $AB = A'B'$ και ύψος $AD = \text{ύψος } A'\Delta'$. Δείξτε ότι

α) $\triangle ABD = \triangle A'B'\Delta'$

β) $\triangle AG\Delta = \triangle A'\Gamma'\Delta'$

γ) $\triangle AB\Gamma = \triangle A'B'\Gamma'$

Προτεινόμενη λύση

α)

Ορθογώνια με δύο αντίστοιχα στοιχεία ίσα

β)

Ομοίως

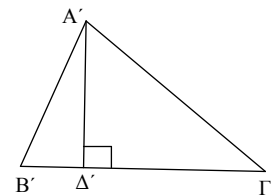
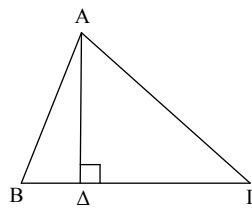
γ)

Έχουν $BD = B'\Delta'$ από το (α)

$\Gamma\Delta = \Gamma'\Delta'$ από το (β)

Επομένως $B\Gamma = B'\Gamma'$

Με (Π-Π-Π) συμπεραίνουμε ότι $\triangle AB\Gamma = \triangle A'B'\Gamma'$

11.

Δύο τρίγωνα $\hat{A}B\hat{\Gamma}$ και $\hat{A}'B'\hat{\Gamma}'$ έχουν $\hat{A} = \hat{A}'$, ύψος $B\Delta = \text{ύψος } B'\Delta'$ και ύψος $\Gamma Z = \text{ύψος } \Gamma'Z'$. Δείξτε ότι

α) $\hat{A}B\hat{\Delta} = \hat{A}'B'\hat{\Delta}'$

β) $\hat{A}\hat{\Gamma}Z = \hat{A}'\hat{\Gamma}'Z'$

γ) $\hat{A}B\hat{\Gamma} = \hat{A}'B'\hat{\Gamma}'$

Προτεινόμενη λύση

α)

Ορθογώνια με δύο αντίστοιχα στοιχεία ίσα

β)

Ομοίως

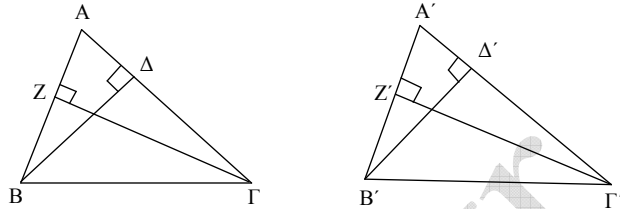
γ)

Έχουν $AB = A'B'$ από το (α)

$A\hat{\Gamma} = A'\hat{\Gamma}'$ από το (β)

και $\hat{A} = \hat{A}'$ από υπόθεση

Με (Π-Γ-Π) συμπεραίνουμε $\hat{A}B\hat{\Gamma} = \hat{A}'B'\hat{\Gamma}'$

12.

Δύο τρίγωνα $\hat{A}B\hat{\Gamma}$ και $\hat{A}'B'\hat{\Gamma}'$ έχουν $\hat{A} = \hat{A}'$, ύψος $B\Delta = \text{ύψος } B'\Delta'$ και ύψος $AZ = \text{ύψος } A'Z'$. Δείξτε ότι

α) $\hat{A}B\hat{\Delta} = \hat{A}'B'\hat{\Delta}'$

β) $\hat{A}BZ = \hat{A}'B'Z'$

γ) $\hat{A}B\hat{\Gamma} = \hat{A}'B'\hat{\Gamma}'$

Προτεινόμενη λύση

α)

Ορθογώνια με δύο αντίστοιχα στοιχεία ίσα

β)

Έχουν $AB = A'B'$ από το (α)

$AZ = A'Z'$ από υπόθεση

ορθογώνια

Άρα ίσα

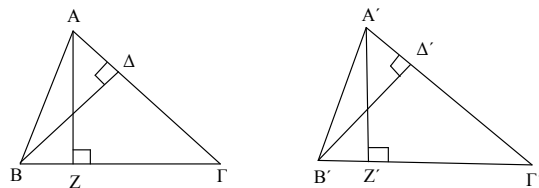
γ)

Έχουν $AB = A'B'$ από το (α)

$\hat{A} = \hat{A}'$ από υπόθεση

$B = B'$ από το (β)

Με (Γ-Π-Γ) συμπεραίνουμε $\hat{A}B\hat{\Gamma} = \hat{A}'B'\hat{\Gamma}'$

13.

Έστω ισοσκελές τρίγωνο $AB\Gamma$. Στις ίσες πλευρές AB και $A\Gamma$ παίρνουμε σημεία Δ και E αντίστοιχα έτσι ώστε $A\Delta = \frac{1}{3}AB$ και $AE = \frac{1}{3}A\Gamma$. Αν M είναι το μέσο της βάσης $B\Gamma$, να αποδείξετε ότι

α) $\hat{B}\Delta M = \hat{\Gamma}E M$

β) Το τρίγωνο $M\Delta E$ είναι ισοσκελές

Προτεινόμενη λύση

α)

Αφού $AB = A\Gamma$, $A\Delta = \frac{1}{3}AB$ και $AE = \frac{1}{3}A\Gamma$,

θα είναι $A\Delta = AE$, άρα και $B\Delta = E\Gamma$.

Τα τρίγωνα $\hat{B}\Delta M$, $\hat{\Gamma}E M$ έχουν $B\Delta = E\Gamma$

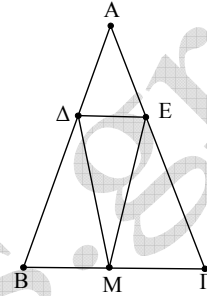
$$\hat{B} = \hat{\Gamma} \text{ (ισοσκελές)}$$

$$MB = M\Gamma$$

Άρα είναι ίσα

β)

Από το (α) προκύπτει ότι $\Delta M = EM$ άρα το ΔME είναι ισοσκελές

14.

Στις προεκτάσεις μιας χορδής AB ενός κύκλου κέντρου O παίρνουμε τμήματα $A\Gamma = B\Delta$. Δείξτε ότι

α) $\hat{O}A\Gamma = \hat{O}B\Delta$

β) Τα τρίγωνα $\hat{O}A\Gamma$ και $\hat{O}B\Delta$ είναι ίσα

Προτεινόμενη λύση

α)

Επειδή $OA = OB$ ως ακτίνες του κύκλου, το τρίγωνο OAB είναι ισοσκελές και επομένως $\hat{\omega} = \hat{\phi}$.

Άρα θα είναι και $\hat{O}A\Gamma = \hat{O}B\Delta$ ως παραπληρωματικές ίσων

β)

Είναι $OA = OB$, $A\Gamma = B\Delta$ και $\hat{O}A\Gamma = \hat{O}B\Delta$

Οπότε από το (Π-Γ-Π) θα είναι $\hat{O}A\Gamma = \hat{O}B\Delta$

